Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXX. št. 32 Ljubljana, sreda 10. februarja 1937 Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5. Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Nov preokret v politiki nevmešavanja:

Italija hoče izsiliti zmago generala Franca

Po zavzetju Malage proglaša italijanski tisk generala Franca za zmagovalca in zahteva, dà vse države priznajo njegov režim in podpro njegov pokret

RIM, *10. februarja. br.* Ves italijanski tisk obširno popisuje zavzetje Malage in slavi to pomembno zmago generala Franca. Listi obširno popisujejo uspehe generala Franca zadnjih dni in smatrajo, da je bil padec Malage odločilnega pomena za ves nadaljni razvoj državljanske vojne na Španskem

»Popolo d' Italia« v uvodniku precizira stališče italijanske vlade napram dogodkom v Španiji in zahteva, da tudi druge države priznajo vlado generala Franca kot edino predstavnico Španije, ker smatra italijanska vlada, da je državljanska vojna v Španiji z zavzetjem Malage stopila v zaključno fazo Ker so Italija, Nemčija in Portugalska vlada generala Franca že priznale, bi morala to storiti sedaj tudi Anglija. Rusijo Italija izključuje iz vrst onih držav, ki žele normalizacijo razmer v Španiji. Kar se tiče Francije, izraža Italija upanje, da se bodo oni elementi, ki so odkrito proti politiki sedanje francoske vlade ljudske fronte, med njimi tudi večina radikalnih socialistov, odločili zato, da se španska kriza likvidira brez novih težav ter da se končna zmaga generala Franca ne ovira z nadaljnjimi ukrepi glede nevmešavanja v španske zadeve.

»Giornale d' Italia« opozarja na nevarnost, ki bi nastala za nadaljnji razvoj dogodkov v Španiji, če bi se sedaj, ko je zmaga generala Franca takorekoč že zagotovljena, uvajala kaka kontrola, ker bi goovo ne dosegla svojega cilja in bi jo od vseh strani izizgravali. Francoski in angleški levičarji po mnenju lista že sedaj izkoriščajo počasnost londonskega odbora za nevmešavanje in organizirajo novo podporo za madridsko vlado Po poročilih lista tudi iz Francije zadnje dni na debelo pošiljajo madridski vladi orožje in municijo in vsak dan gredo v Španijo novi transporti prostovoljcev.

List tudi zavrača stališče angleške vlade, da bi se morali obenem s prepovedjo prostovoljcev umakniti iz Španije vsi tujci, ki so sedaj v službi ene ali druge stranke. Po mnenju lista smatra italijanska vlada, da bi morale sedaj vse one države, ki jim je do tega, da se napravi konec španski državljanski vojni, podpreti generala Franca.

»Giornale d' Italia« tudi ostro kritizira izjavo zastopnika zunanjega ministra v angleški spodnji zbornici lorda Cramborna, ki je naglasil, da smatra angleška vlada le valencijsko vlado za legalno predstavnico Španije, ker so v tej vladi zastopana vse španske stranke z izjemo ene ali dveh malih skupin, ki pri zadnjih volitvah v Španiji nista dosegli nobenih uspehov. Hudo zameria list Crambornu tudi izjavo, da so bili v zadnjem času in to že potem, ko je Italija oficijelno dala svoj pristanek na prepoved prostovoljcev za Španijo, poslani iz Italije na pomoč generalu Francu, celi kontigenti italijanskega vojaštva z najmodernejšo opremo ter več sto tanki in letali.

Kdo je zmagal pri Malagi

BERLIN, *10. februarja w.* Kakor se doznava, je pri bojih za zavzetje Malage, sodelovalo tudi nemško vojno brodovje, ki se mudi v španskih vodah. Vrhovno poveljstvo nad združeno nemško, italijansko in Francovo vojno mornarico je imel poveljnik nemške vojne križarke »Graf Spee«. Vojna mornarica je ves čas boja za Malago bombardirala Malago ter vse ozemlje vzdolž obale. Po mnenju vojaških strokovnjakov je baš uspešna intervencija nemških vojnih ladij pripomogla k zmagi generala Franca.

Pastirsko pismo španskega kardinala

AVILA, *10. febr. AA.* Havas: Španski kardinal primas je objavil pastirsko pismo, v katerem razpravlja o krščanskem in španskem smislu te državljanske vojne. Pravi, da ima vsako bitje pravico, da zgrabi za orožje proti drugemu, če se je ta dvignil zoper Boga. Moramo se pomiriti z mislijo, da je Bog poslal to vojno nad nas kot kazen za krivce, ki smo jih doživeli in kot znak, da naša morala zelo pada. Pismo zaključuje z mislijo, da bo kri tolikih mučencev seme za novo in močno katoliško Španijo.

Anglija odklanja kravje kupčije

Nemški manever s kolonijami ne bo uspel

LONDON, *10. februarja br.* Nemški poslanik Ribbentrop je za danes napovedal svoj obisk pri zastopniku zunanjega ministra lordu Halifaxu. Čeprav gre na zunaj za uljudnostni obisk diplomata, ki se je dalje časa mudil izven Londona, pripisujejo v vseh krogih temu sestanku veliko politično važnost. Splošno pričakujejo, da bo Ribbentrop pri tej priliki oficielno sprožil nemške kolonijske zadeve in da bo v zvezi s tem govora tudi o Španiji. Vse kaže, da hoče Nemčija pri svojih kolonijskih zahtevah napraviti kupčijo s političnimi koncesijami. Če Anglija ustreže tem zahtevam, je Nemčija pripravljena odreči se vsakemu nadaljnjemu vmešavanju v španske zadeve, zahteva pa za to ne samo dodelitev primernih kolonij, marveč tudi priznanje interesnega področja v srednji Evropi in na Balkanu. V angleških krogih so kaj malo naklonjeni takim kravjim kupčijam. Na eni strani ni govora o tem, da bi Anglija, ki je sedaj v posesti okoli 80 odstotkov bivših nemških kolonij, le eno izmed njih odstopila Nemčiji, ker bi bil s tem ogrožen angleški kolonijski imperij v Afriki, na drugi strani pa smatra Anglija vprašanje kolonij za izrazito gospodarski problem, ki se mora reševati brez političnih koncesij. V ostalem so v angleških krogih trdno odločeni, da v tem pogledu ne podvzamejo ničesar na lastno pest, marveč bo Anglija v vprašanju kolonij in nove razdelitve surovin postopala v najtesnejšem sporazumu s Francijo, prepuščajoč končno odločitev mandatnemu odboru Društva narodov.

Edenov položaj omajan

V novi vladi ne bo več zunanji minister, toda angleška politika bo ostala neizpremenjena

Pariz, 10. februarja o. Konjmentalna izdaja »Daily Maila« poroča iz Londona, da je Eden izgubil vse zaupanje vodilnih angleških krogov ter da bo le še kratek čas ostal na položaju zunanjega ministra. V vladi, ki bo sestavljena po kronanju kralja Jurija, bo Eden najbrže imenovan za ministra za Indijo. Ta izpremememba v vodstvu angleške zunanje politike ne bo vplivala na smer zunanje politike Anglije, ki bo ostala neizpremenjena in bo še nadalje v znaku najtesnejšega sodelovanja s Francijo. V angleških vladnih krogih naglašajo, da Anglija tako dolgo ne bo izpremenila svoje sedanje zunanje politike, dokler ne bo na eni strani zagotovljen mir v Evropi, na drugi strani pa do kraja izvršen angleški oboroževalni načrt. Na vsak način je Anglija proti nemškemu stališču dvostranskih pogodb in želi, da se v Evropi uvede sistem kolektivne varnosti.

Hitlerjevska internacionala

Novi načrti nemške propagande v inozemstvu

Berlin, 10. febr. o. Organ zunanjega ministrstva »Deutsche allgemeine Zeitung« opisuje delokrog novega šefa oddelka za Nemce v inozemstvu Ernesta Bohleja. Njegova prva naloga bo, da sestavi s pomočjo konzulatov natančno kartoteko 18 milijonov Nemcev, ki žive v inozemstvu. Kartoteka bo morala vsebovati vse podatke o delovanju Nemcev v inozemstvu tako v gospodarskem, kakor v kulturnem in političnem pogledu. Vsak inozemski Nemec je dolžan pošiljati temu uradu vse informacije, ki so mu dostopne. V državah, kjer obstojajo narodnemu socializmu sorodni pokreti, morajo inozemski Nemci te pokrete podpirati in pošiljati o njihovem delu podrobna poročila, da bi se na ta način kot protiutež kominterni čim prej osnovala nekaka narodno-socialistična internacionala.

Izenačenje fašistične milice z vojsko

Rim, 10. febr. br. Italijanska vlada je imela danes sejo, na kateri je bilo sprejetih več uredb o izpopolnitvi vojske, mornarice in letalstva. Med drugim, je bila sprejeta tudi uredba o izenačenju fašistične milice v pravicah in dolžnostih z redno vojsko, kar pomeni dejansko vključitev milice v redno vojsko in s tem izredno povečanje italijanske vojske. Izenačenje milice z redno vojsko naj bo priznanje za vojaške zasluge fašistične milice v abesinski vojni.

Ostavka japonskega vojnega ministra

Tokio, 10. februarja br. Vojni minister general Nakamura je podal ostavko. Svoj odstop utemeljuje s slabim zdravjem, ki mu onemogoča redno izvrševanje ministrskih poslov. Za njegovega naslednika je bil imenovan bivši glavni pomočnik vojnega ministra, nazadnje načelnik zavoda za vojaško vzgojo, general Sukiama. Novi vojni minister je znan kot odločen nasprotnik vseh parlamentarnih ustanov.

Iz Rusije

Riga, 9. febr. Po vesteh iz Moskve so našli davi bivšega šefa GPU v Leningradu umorjenega v njegovi pisarni. Na Kavkazu je postal žrtev atentata Stalinov osebni prijatelj, tamošnji šef GPU. Moskovska »Pravda« poroča, da so bili aretirani tudi mnogi voditelji komunistične stranke, ki niso vršili svojih dolžnosti. Posebno mnogoštevilne aretacije so bile izvršene v Kijevu, Harkovu in v doneškem okrožju. V neki tovarni v Harkovu so sklicali delavstvo na manifestacijsko zborovanje za Stalina, ki pa se je pretvorilo v demonstracije proti moskovskemu režimu. Aretiranih je bilo veliko število delavcev.

Nemška kampanja proti ČSR je rodila baš nasproten uspeh

Češkoslovaški je pridobila nove prijatelje

Praga, 10. februarja g. Angleški politik in poslanec konservativne stranke sir Homas Coog je izjavil londonskemu dopisniku »Narodne politike« med drugim:

Ni nobene države, ki bi bila po svoji strukturi in po razpoloženju svojega prebivalstva bolj oddaljena od vsake komunistične nevarnosti, kakor je Češkoslovaška. Propaganda, ki je v zadnjih letih postala potrebno zlo zunanje politike, ne more doseči svojega cilja, če se poslužuje laži in natolcevanj. Prav primer Češkoslovaške kaže, kako nesmiselna lahko nastane taka propaganda. Člani konservativne stranke so trdno odločeni braniti resnico in resnično stanje stvari ne samo v Angliji, marveč tudi v drugih državah. Bolj kakor kdaj prej je danes Anglija prepričana, da je Češkoslovaška država reda in zato ima tudi v Angliji največ prijateljev.

Ing. Milan Šuklje

Ljubljana, 10. febr.

Milana Šukljeta ni več. Počila je struna najčistejšega glasu. Danes ponoči je dotrpel svoje kratko trpljenje v sanatoriju na Golniku, kamor se je bil zatekel tiho, neopaženo iskat zdravja, pa je našel smrt. Sam ni prav verjel, da je resno bolan in tudi svojim prijateljem bi bil rad prikril, da ga gloda črv zahrbtne bolezni. Zato se jim je umaknil iz svojega doma tja gori v kraljestvo naših gora in tam je ugasnilo njegovo življenje tako tiho in nepričakovano, da kar verjeti nismo mogli, da je vest o njegovi smrti resnična.

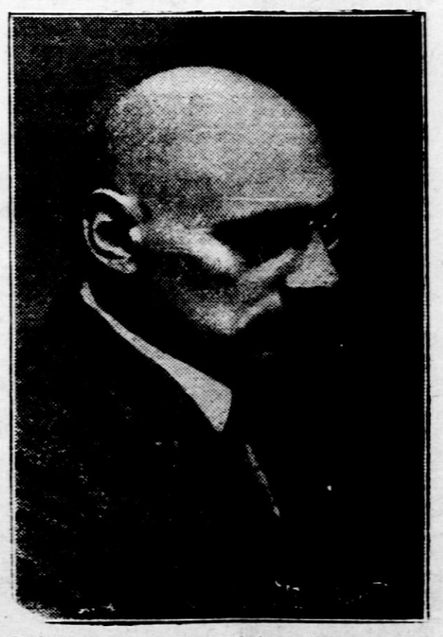

Pokojni sin »očeta dolenjskih železnic« ing. Milan Šuklje je bil rojen 18. junija 1881 v Wiener Neustadtu. Maturiral je leta 1899 na Dunaju, kjer je pričel tudi svoje visokošolske študije, jih nadaljeval v Pragi in dovršil v Grazu. Tam je 14. novembra 1906 diplomiral. V praksi je bil eno leto pri nekem podjetju v Celovcu, potem pa pri Državni in Severni železnici na Dunaju, od koder je prišel v Ljubljano na Državno obrtno šolo, kjer je poučeval do 1919. 15. marca 1919 je pa postal glavni tajnik Zveze industrijcev in na tem za naše gospodarstvo zelo važnem mestu je ostal, dokler ga ni zavratna bolezen položila na bolniško posteljo. Zbolel je lani poleti, toda nihče ni jemal njegove bolezni tako resno, najmanj pa sam, saj je bil sredi plodnega dela, poln načrtov in snovanja za bodočnost. Pokojni je bil svojčas tudi deželni poslanec, zdaj pa banski svetnik.

S pokojnim Milanom Šukljetom leže v grob eden naših najodličnejših javnih delavcev, mož železne volje in izredne žilavosti, ki je z njo načel in oral globoko brazdo na našem kulturnem in gospodarskem polju. Žal je ni dooral, ker mu je Parka mnogo prezgodaj prestrigla nit življenja. Ne samo v Zvezi industrijcev, kjer je šlo vse težko in odgovorno delo skozi njegove roke in kjer je opravil s svojimi izkušenimi pomočniki veliko delo za naše gospodarstvo baš v najtežjih časih, temveč tudi na mnogih drugih poljih je bil plodno delaven in neumoren, optimist, kakršnih je žal med nami vedno manj. Zadnja leta se je vrgel po zgledu svojega očeta z vso vnemo in samo njemu lastno ljubeznijo na delo za povzdigo Dolenjske. Vpregel je vse svoje bogate sposobnosti in številne zveze, da je pokrenil akcijo za zgraditev železnice Št. Janž — Sevnica, stopil je na čelo komaj ustanovljenega SK Polža in v razmeroma kratkem času široko odprl vrata izletništvu in tujskemu prometu na Dolenjsko. Poleg tega napornega in nehvaležnega dela se je pa že veselil, da se bliža izpolnitvi še ena njegova vroča želja — zgraditev avtomobilske ceste Ljubljana — Sušak, za katero je tudi zastavil vse svoje plodonosne sile.

Pri vsem svojem globoko požrtvovalnem in nesebičnem delu za javne koristi, pa nikoli ni silil v ospredje. Ostal je vse življenje skromen, idealen in pošten do skrajnosti. V zasebnem življenju je bil simpatičen, prijeten, duhovit družabnik, ki se mu je na vsakem koraku poznalo njegovo široko duševno obzorje, enako pa tudi njegov kristalno čisti značaj. Svojim prijateljem je znal biti zvest kakor malokdo, svoji družinici je bil naravnost vzoren skrbnik. Zapušča vdovo gospo Štefanijo in dve hčeri, ki naj jim bo ob strašnemu udarcu vsaj deloma v tolažbo in bodrilo globoko sočutje in sožalje vse naše javnosti.

Pokojnikovi zemeljski ostanki so ostali zaenkrat še na Golniku. Kraj in čas pogreba še ni določen.

Curih, 10 .februarja. Beograd 10.—, Pariz 20.40, London 21,445, New York 438.—, Bruselj 73,90, Milan 23.05, Amsterdam 239.825, Berlin 176,10, Dunaj 78.70—81.60,

Politični obzornik

Vprašanje Kmetijske družbe

»Kmetijska družba« je imela dne 8. junija 1932. občni zbor, na katerem je spremenila pravila. Banska uprava je spremenjena pravila takoj odobrila, na kar se je nadaljeval občni zbor, na katerem je bila nato tudi izvoljena nova družbina uprava. Nova družbina uprava se je konstituirala 18. novembra 1932. Občni zbor »Kmetijske družbe« dne 29. decembra 1932. je pravoveljavno sklenil likvidacijo društva »Kmetijska družba« in prenos njegovega imetja z vsemi aktivami in pasivami na »Kmetijsko družbo« kot zadrugo z omejeno zavezo. Proti veljavnosti občnega zbora dne 8. junija 1932. in proti sklepom občnega zbora dne 8. junija 1932. in proti sklepom občnega zbora dne 29. decembra 1932. se ni nihče pritožil. Zadruga »Kmetijska družba« je na to nemoteno delovala in poslovala do petka 5. t. m. Ta dan pa je bil »Kmetijski družbi« v roke njenemu predsedniku Otonu Deteli dostavljen odlok upravnika policije v Ljubljani, s katerim se po štirih letih razveljavljajo dne 8. junija 1932 izvedene volitve glavnega odbora družbe in vsi sklepi občnega zbora z dne 29. decembra 1932. S tem se vzpostavlja pri »Kmetijski družbi« stanje pred občnim zborom 8. junija 1932. Utemeljitve tega ukrepa ne bomo navajali, pač pa pripominjamo, da ima zadruga »Kmetijska družba«, ki še nadalje obstoja, ker ne more biti razpuščena, pravico pritožbe na bansko upravo, na ministrstvo notranjih del in končno na državni svet. Ker je bil prenos imetja stare družbe izvršen na novo zadrugo po vseh predpisih veljavnega zakona, bodo brez dvoma nastale še zamotane civilne pravde, da se razbistrijo imovinski odnošaji med društvom in zadrugo — »Kmetijska družba«.

Razpuščeno društvo

»Obzor« in »Delavska Politika« javlja: Banska uprava v Ljubljani je razpustila delavsko prosvetno društvo »Vzajemnost«, češ da je prekoračilo v pravilih določeni delokrog.

Nov borec

V Dubrovniku je jel izhajati list »Dubrovnik«, ki je izhajal pred vojno do leta 1914. Zagovarjal je vedno bratsko sodelovanje med Srbi in Hrvati. V svoji prvi številki navaja »Dubrovnik« v uvodniku razloge, ki so ga napotili, da je ponovno jel izhajati. List povdarja: »Menili smo, da si bomo po izvojevani svobodi in izvršenem narodnem uedinjenju lahko mirne duše odpočili in spokojno spremljali razvoj domačih dogodkov, zlasti v našem Dubrovniku. Ali bili smo razočarani. Avstrijske robske duše, ko so videle, da jim je naša širokogrudnost prizanesla in da jih ni doletela kazen, ki so jo zaslužile, so se malo po malo zopet jele pojavljati in nadaljevati delo, ki je bilo prekinjeno l. 1918. In tako je Dubrovnik dan za dnevom izgubljal vedno več onega pravega narodnega duha in obeležja, ki ga je znal in imel moč ga očuvati celo v predvojni dobi avstrijskega tiranstva. Pod temi ugotovitvami smo smatrali za svojo dolžnost, da zopet visoko dvignemo zastavo narodne misli. V našem delovanju bo nas vodila krepka vera v neomajnost ideje narodnega edinstva, v nerazdeljivost današnje Jugoslavije in bratska ljubezen za vse, ki v resnici delujejo za kralja in domovino.«

Izbrišimo razlike med vzhodom in zapadom

Novosadski »Dan« piše: Zemljepisna črta, kjer je meja med Vzhodom in Zapadom, teče od Boke Kotorske preko Hercegbosne, Posavine in Podinavja na Moriš in od tod preko Podkarpatske Rusije in Ukrajine na Baltiško morje. Za nas je zanimivo, da se nahajata v Jugoslaviji na fronti Zapada hrvatsko in slovensko pleme z narodnostnimi manjšinami, ki žive pretežno v Podravini in Vojvodini. In tu je težišče našega kulturnega vprašanja. Naloga naše politike je, da se izbrišejo razlike, ki obstojajo na eni in na drugi strani te linije.« — Stvar z izbrisanjem kulturnih razlik je prav dobro mišljena, o tem ne dvomimo, ali dejstvo je, da je bila doslej politika centrale taka, da se te kulturne razlike ne samo niso izbrisale, marveč so se le še neznansko poglobile.

Proti krutemu centralizmu

Preteklo nedeljo je imel minister socialne politike Dragiša Cvetković shod v Nišu. Njegov govor je trajal dve uri. V njem se je dotaknil vseh aktualnih vprašanj. Svoja izvajanja je zaključil: Mi smo proti vsakemu krutemu centralizmu. Mi nismo za tisti prenapeti centralizem, ki meni, da more samo ena roka z enega mesta reševati vsa vprašanja in na vseh straneh. Ako se mora narod samo pokoriti in poslušati povelja, se ne more izpopolnjevati v smislu lokalnih razmer, kakor se tudi ne more izživeti v svojih lokalnih samoupravah. Mi smo uredili razmere na Hrvatskem in mi bomo rešili hrvatsko vprašanje tako, kakor to zahtevajo interesi naše naroda in interesi naših bratov.«

Proslava 70letnice Marice Bartolove

Danes praznuje naša priljubljena pisateljica svoj 70. rojstni dan

Ljubljana, 10. februarja

Za 70. rojstni dan pisateljice Marice Bartol-Nadliškove se je zbralo dne 8. t. m. v damski sobi kavarne Emona okoli 50. zastopnic ljubljanskih ženskih društev, od najstarejših pa do najmlajših. Bilo je prisrčno intimno slavje, polno topline, razumevanja in odkritega priznanja. Govori, cvetje in drugi mali darovi so pričali, da se naše ženstvo zaveda važnosti ter tehtnosti literarnega, novinarskega, feminističnega in nacionalnega dela slavljenke. Po končanem oficijelnem delu so udeleženke z največjim zanimanjem poslušale govora Marice Bartolove in njene nekdanje najmarljivejše sodelavke, pesnice Kristine Šulerjeve o delu, križih in težavah ob ustanovitvi in pri urejanju prvega slovenskega ženskega lista »Slovenke« v Trstu.

Jubileji so potrebni, da sedanji mladi rod izve in se zavé, kako so njihova predavanja le nadaljevanje tega, kar so započeli in ustvarjali starejši v mnogo težjih časih in v največjih neprilikah, v dobi, ki je zahtevala žrtev in najidealnejšega napora od naših nacionalnih žen in mož.

Tudi Marica Nadliškova je delovala z vso vnemo za vzgojo slovenske dece tržaških rojakov, obenem pa je bila plodovita novelistka, novinarka in agilna odbornica ali članica raznih slovenskih kulturnih, nacionalnih in človekoljubnih društev.

Zato lahko zapišem: Marica Nadliškova — Marica — je bila naš vzor, naša zvezda vodnica v mladih dneh! — Kako smo mlade učiteljice hrepenele, da se spoznamo z »amaconko ob jadranski obali«, kakor jo je v svoji moški vase zaljubljenosti imenoval Dr. Mahnič. Nam pa je bila v resnici amaconka, bojevnica za narodne pravice, naša prva zavedna feministka. Ustanoviteljica prvega sloven. ženskega lista nas je navduševala v »Edinosti«, »Slovanskem Svetu«, Soči in »Slovenskem Narodu« in nas klicala na delo. Hkratu pa je pisala v »Ljubljanskem zvonu« črtice, novele, romane. Ona je s svojimi članki o Tolstem, Dostojevskem in drugih ruskih velikanih vzbudila v nas zanimanje in ljubezen do ruskega jezika in slovstva.

Z bistrimi očmi in s srcem, polnim sočutja je stopala po »Svoji poti«, ustavljala se je ob »Tedanji dobi« in se pomudila »Ob spominih«. S spretno roko je segala v živo življenju, in videla je »Strte peruti« in »Usodo kali«, ki se igra z nami. Pod veščim njenim peresom so se porajale »Slike in sličice« iz malomeščanstva in tržaškega predmestja. . . Krenila je gori »Pod streho«, kjer se bore mali ljudje za življenje, dokler ne dajo tudi oni prostora drugim. . . Zanimala pa jo je tudi jara in resnična gospoda, ki jo je zbrala okoli sebe v romanu »Fata morgana«.

Fata morgana pa ni bilo njeno literarno-, socialno, nacionalno in feministično delo. Pod njenim okriljem in na njeno prigovarjanje so se zbrale v »Slovenki« pisateljice in pesnice: Vida Jerajeva, Marica II. Strnadova, Kristina Sulerjeva, Nataša Poljančeva, Danica-Elvira Dolinarjeva, Zorana Trojanškova, Zofka Kvedrova i. dr. . . . Marica si jih je vzgojila ter jih iz stare idealistično romantične smeri uvedla v moderni zmerni realizem... S široko svojo kulturo je opozarjala na vzor dela v francoskem, italijanskem, nemškem in ruskem slovstvu, saj je vešča teh jezikov, ter je razširjala duševno obzorje slovenskega ženstva.

Doživela je trde boje, poniževanja in zasmehovanja, a tudi priznanje vseh poštenjakov. Bili so po njej, a tudi ona je znala krepko udariti, ker znala je biti borbena do kraja. Danes ji priznavajo zasluge tudi nekdanji nasprotniki.

»Ne umrjem ves!« je pel Puškin, in prav tako poje lahko tudi Marica . . . Ne, nikoli ne bo umrla vsa, ne bo pozabljena, ker ime ji postane globoko vklesano v zgodovino slovenskih kulture in literature. Danes, ko praznuje svoj 70.rojstni dan, ji želimo od vsega srca, da bi preživela jesen svojega vzornega življenja v zdravju, sreči in zadovoljstvu.

Minka Kastelčeva.

Nevarni vlomilci pred sodiščem

Družba šestih mladih zločincev, ki imajo na vesti 17 vlomov, med drugimi tudi vlom pri Češnovarju

Ljubljana, 10. februarja.

Danes ob 8.30 se je pričela pred malim kazenskim senatom obravnava proti šestim mladim ljudem in nekemu starejšemu delavcu, ki je razpečaval plen in pomagal pri vlomih. Človeka je že groza spričo tega, da ima sodišče zadnje čase pogosto opravka z mladimi fanti, ki se družijo kot brezposelni in potepuhi v vlomilske družbe. Na zatožni klopi se odigravajo zadnja dejanja neke tragedije, katere prvo dejanje se je pričelo po vojni z brezposelnostjo. To je tragedija mladega pokolenja, ki je doraščalo v kaotičnih povojnih razmerah, prepuščeno samemu sebi: tragedija generacije, iz katere se rekrutirajo zločinci, ki gredo usodno pot od brezposelnosti do delomržnosti in kriminala.

BREZ STALNEGA BIVALIŠČA . . .

Po poklicu so vsi delavci, štirje med njimi nimajo stalnega bivališča. Potepajo se po svetu in se preživljajo s tatvinami. Na dveh zatožnih klopeh sede 20 letni Jevšjak Albin, še mladoletni L. Jože, 24 letni Jakič Alojz, 28 letni Kavčič Franc, 29 letni Lakner Ludvik, 26 letni Žužek Franc in 54 let stari pomagač in razpečevalec Žabjak Janez.

Prvih šest je obtoženih, da so vlamljali in kradli v Ljubljani in v samotnih vaseh po deželi. Skupna vrednost nakradenega plena v blagu in gotovini znaša okoli 100.000 Din. Rekord so dosegli z vlomom pri gostilničarju Češnovarju Karlu na Dolenjski cesti.

OBOROŽENI ZA NAPAD IN OBRAMBO

Lani dne 24. januarja so vlomilci pri belem dnevu okoli poldneva obiskali stanovanje gostilničarja in trgovca Češnovarja na Dolenjski cesti št. 1. Odnesli so neopaženi velik plen — ročno blagajno, v kateri je bilo 65.000 Din gotovine in 11 ameriških dolarjev. Ljubljanska policija je z vso vestnostjo zasledovala drzne vlomilce in se ji je naposled posrečilo poloviti štiri, med katerimi je bil tudi Jevšjak. Ta je priznal, da je izvršil vlom pri Češnovarju v družbi s Kavčičem, Laknerjem in Žužkom. Po njegovem pripovedovanju so bili vsi vlomilci uprav tolovajsko oboroženi za morebitni napad ali obrambo. Lakner je imel samokre, Žužek dolgo bodalo in kamen, Kavčič železen drog in nož, Jevšjak nož in kamen.

OPLENJENA TRGOVINA V SAPU

Jevšjak in Lakner sta obtožena, da sta oplenila v noči od 7. na 8. maj lani trgovino Skubic Marije v Sapu. V obtožnici so na treh straneh navedeni predmeti, ki sta jih to noč odnesla iz trgovine. Pobrala sta vse, kar se jima je zdelo kaj več vredno. Trgovka je zjutraj našla skoraj prazno štacuno. Vrednost vsega ukradenega blaga presega 16.000 Din.

Jevšjak in L. sta 11. junija lani vlomila v kaščo Nebeca Alojza na Orlah. Izginila sta v noč s plenom, ki je bil vreden 5.800 Din. Odnesla sta precej živil in obleke ter nekaj zlatnine.

Dne 17. julija ponoči l. 1934. sta vlomila v trgovino Marije Malovrh na Malem vrhu in odnesla za 1.050 Din raznega blaga ter 200 Din gotovine. Dne 15. junija lani sta pa vlomila v Selcah pri Romihu Jožefu. Nagrabila sta nekaj denarja, obleke in čevlje v skupni vrednosti 500 Din.

8 VLOMOV JEVŠJAKA IN JAKIČA

Zelo podjetna sta bila Jevšjak in Jakič, ki jima obtožnica očita 8 vlomov, katere sta izvršila v družbi.

Dne 17. junija lani sta vlomila v Srednji vasi v zaklenjeno hišo Pogačarja Antona. Vrata sta odprla s pomočjo železnega droga. Založila sta se predvsem z obleko, ki je bila vredna 1940 Din. 2. maja ponoči sta z vetrihom odprla kaščo Perčiča Janeza v Paradišču in odnesla mesa in masti za 1720 Din. Isto noč sta skušala vlomiti v kaščo Perovšek Helene v Paradišču, pa so ju še o pravem času prepodili. 16. junija lani sta vlomila v spalnico H. Istiniča na Rudniku, ter jo odkurila, ne da bi ju kdo videl z obilnim plenom, ki je bil vreden 2300 Din. 26. junija je dobil njun nezaželen obisk Potokar Janez v Lanišču, kateremu sta odnesla obleke, čevlje, uro in drugo v vrednosti 2478 Din. Isto noč sta se splazila skozi okno v hišo Reparja Franca v Lanišču in odšla neopažena s plenom vrednim 331 Din. To noč se jima je zahotelo tudi po žganju, ko sta se vračala skozi Škofljico z vlomilskega pohoda. Razbila sta šipe na oknu gostilne Lampič Marije, splezala v gostilno in odšla po isti poti s slivovko in suhim mesom. Gostilničarka ima 236 Din škode. Osmi vlom se jima je izjalovil takrat, ko sta bila v Paradišču. Skušala sta vlomiti tudi v hišo Potokarja Andreja, ki se je pa zbudil in vlomilca prepodil.

JEVŠJAKOVI VLOMI IN TATVINE

Jevšjak je priznal celo dva svoja vloma iz l. 1933. Dne 17. julija je vlomil v hišo nekega posestnika na Orlah in mu odnesel ves prihranek v gotovini 2020 Din ter nekaj rjuh. Skupna škoda znaša 2170 Din. 13. julija tega leta je pa vlomil pri Grumu Martinu na Orlah ter pobegnil s plenom, ki je bil 1890 Din vreden.

L. 1935. v oktobru je obiskal ponoči Bratino Marijo v Golišah in jo okradel za 300 Din. Razen tega je poskusil svojo srečo tudi kot kolesar v Ljubljani, kar se mu pa očitno ni tako izplačalo kakor vlamljanje. Izmaknil je le dve kolesi, kateri je Žabjek nato naprej prodal.

Žabjek je obtožen, da je nagovarjal Jevšjaka k tatvini koles v Ljubljani. Razen tega je po izpovedih drugih obtoženčev prav vneto pomagal pri vlomih.

DVA VSE PRIZNAVATA

Obtoženci so zagrešili z gorej naštetimi kaznivimi dejanji zločinstva tatvin in prestopke zoper tujo imovino. Vrhu tega jih državni tožilec obtožuje potepuštva in delomržnosti v l. 1935. in l. 1936.

Jevšjak in L. sta že v preiskavi priznala najprvo nekatere večje vlome, Jevšjak je pa nato priznal še vse ostale vlome, ki bi sicer brez njegovega priznanja ostali nepojasnjeni. Kavčič se je v teku preiskave deloma udal in priznal sodelovanje pri vlomih. Jakič, Lakner in Žužek pa so pred preiskovalnim sodnikom odločno zanikali krivdo. Lakner skuša dokazati na primer alibi glede udeležbe pri vlomu na Dolenjski cesti. Dokazal je, da je bil z ženo kritičnega dne, vendar ne more dokazati, da ga ni bilo v Ljubljani okoli poldneva dne 24. januarja, ko je bilo vlomljeno pri Češnovarju.

Po dosedanjih izpovedih obtoženca Jevšjaka sta bila voditelja te vlomilske tolpe Lakner in Žužek. Uprav ta dva pa dosledno trdita, da sta nedolžna.

Obtožbo zastopa državni tožilec dr. Leo Pompe. Ob zaključku redakcije še traja zaslišavanje obtožencev in prič. Razprava bo zaključena šele pozno popoldne.

SKROMNA ŽELJA

Žena je zasačila moža, kako pije v kleti vino: Mož, boš videl, to bo tvoj grob.

— Torej mi daj saj v grobu mir.

Lepa prosvetna prireditev

Kranj, 9. februarja

Da se je tudi v tem kraju — sedanjem predmestju Kranja pričelo prav krepko razvijati prosvetno življenje, nam je pričal prijeten prosvetni popoldan, ki ga je priredil v nedeljo Pevski in igralski odsek gasilske čete na Primskovem. Vse točke pestrega sporeda, tako pevski solo nastop male Mimice, kvartet, pevski zbor, dve šaljivi enodejanki ter dve spevoigri so bile prav dobro pripravljene. Vsi sodelujoči so pokazali tako v igralskem kakor v pevskem pogledu lepo izvežbanost in rutino, kar se bo z vztrajnim delom v bodoče še bolj okrepilo in izoblikovalo. Občinstvo, ki je dvorano docela zasedlo, ni prikrivalo prijetnega presenečenja in nagradilo je izvajajoče pri vsaki točki z dolgotrajnim ploskanjem.

Ta prvi nastop marljivih prosvetnih delavcev na Primskovem, naj jim bo bodrilo in kažipot za novo vztrajno delovanje na tem polju. Zavedajo naj se, da je plemenito delo, ki ga opravljajo, delo za prosvetljenost našega naroda. Torej le vztrajno naprej po začrtani poti ne glede na ovire — saj brez boja tudi zmage ni!

Dva zrela ptička

Ljubljana, 10. februarja

V policijskih zaporih v šentpetrski vojašnici se je znašlo te dni spet več drznih vlomilcev, ki so hodili zlasti po predmestjih, pa tudi v mestu samem. Med najdrznejše spadata Štefan Gradišnik in Ivan Leinfellner, o katerih smo že poročali, da sta bila prijeta v vinotoču Šibenik na Vidovdanski cesti baš, ko sta s svojim tovarišem razprostrla po mizi celo zalogo oblek, preprog in perila v razprodajo. Vlomilca sprva nista hotela priznati, kje sta obleko dobila in sta se izgovarjala, da sta jo kupila od nekega bosanskega prekupčevalca. Tega jima na policiji niso mogli verjeti, zato so ju trdo prijeli in šele tedaj sta se malopridneža vdala in priznala, da sta vdrla v stanovanje odvetnika dr. I. C. Oblaka v Dalmatinovi ulici. Vlomila nista sama, marveč s tovariši, ki jih policija še išče. Ženska obleka izvira spet od njunega drugega vloma, in sicer v stanovanje neke družine za Bežigradom.

Z aretacijo Gradišnika in Leinfellnerja je pojasnjen tudi poskušeni vlom v stanovanje restavraterke ge Gašperinove pri Šestici. Oba sta se namreč kaj rada sukala po raznih lokalih in oprezovala, kje bi lahko — kaj ukradla. Razmere v tej restavraciji so jima bile dobro znane, hkratu pa sta tudi zvedela, da domači niso vedno doma v stanovanju, kjer sta se nadejala večjega plena. Oprezujoč pred dnevi okrog hiše, sta videla, da odhaja gospa Gašperinova z možem na izprehod in sta takoj smukmila v gornje nadstropje. Gradišnik je vlomil najprej vrata na stopnicah, nato še druga vrata v stanovanje, a je na svojo nesrečo naletel v sobi na sobarico gdč. Lucijo Wietscho vo. Prestrašil se je je menda prav tako kakor ona njega in je pobegnil, ne da bi kaj odnesel, za njim pa tudi Leinfellner. Čeprav je bila sobarica prestrašena, si je vendar dobro ogledala vlomilca in ga zdaj na policiji spoznala v osebi Gradišnika.

Aretiranca sta priznala dosedaj še nekaj drugih vlomov, ki se jih ni dalo utajiti, vsi njuni grehi ali vsaj večina pa bo prišla na dan, ko bodo aretirani tudi njuni tovariši.

Predpustna zabava viškega Sokola

Vič, 8 februarja.

Sokol na Viču je tudi letos priredil lepo predpustno zabavo pod devizo „Ples na vasi«. Naslovu primerno je bila okusno okrašena sokolska dvorana. Vse preprosto — dolgi venci, prepleteni z živobarvnimi trakovi, slike iz kmetskega življenja in raznolična razsvetljava so močno povzdignili karnevalsko razpoloženje. Občinstvo je že kmalu po 20. napolnilo sokolsko dvorano, ki se je ponovno izkazala kot premajhna za take prireditve. Mask je bilo malo, tudi znak krize, opazili pa smo, da je ženski svet pravilno razumel naslov letošnje pustne zabave; zato smo videli več prav lepih dečvinih oblek. Pri plesu, pri katerem je prišlo na svoj račun i staro i mlado, je odlično sodeloval izvrsten salonski jazz.

V bogato založeni »kamrici« in štibelcu« pa so posetniki dobili vse, kar jim je poželelo srce po izredno zmernih cenah. Tudi z dobro pijačo je postregel žejne g. Kolarič, na posebni stojnici pa so mogli dobiti posetniki cvetje, srčke iz lecta suho robo itd., za katero je bil posebno hud naval, ko je bilo razglašeno, da prejme plesalka, ki bo obdarovana z največ teh predmetov krasno vazo s cvetjem. Pri konkurenci je prejela poklon viškega Sokola — vazo gdč. Maksa Zirovnikova, ki so ji bile prirejene živahne ovacije. Karnevalsko rajanje je trajalo v prijetnem razpoloženju do zgodnjih jutranjih ur.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sreda 10.: Na ledeni plošči. Red A.
Četrtek 11.: Simfonija 1937. Premierski abonma.
Petek 12.: Zaprto.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sreda 10.: Hoffmannove pripovedke. Red Sreda.
Četrtek 11.: Baletni večer. Red Četrtek.
Petek 12.: ob 15. Madame Butterfly. Izven. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 15 Din navzdol.
Sobota 13.: Navihanka. Izven.

*

Pri nocojšnji predstavi Offenbachove fantastične opere »Hoffmannove pripovedke« nastopi po daljšem času v glavni partiji g. Svetozar Banovec. Glavne ženske partije poje ga Gjungjenac, glavne štiri basovske pa g. Bettelo. Dirigent g. Niko Štritof. Predstava se vrši za red Sredo.

Iz Ptuja

— Kričeči lepaki po reklamnih deskah in izložbenih oknih naznanjajo veselo pustno rajanje, ki bo skoraj v vsaki gostilni. Čudimo se, odkod toliko denarja za pustne zabave, ko vse jadikuje pod težo krize. Če je kriza res tako velika, bi se take prireditve lahko opustile, ker je verjetno, da je mnogo ljudi med veseljaki, ki zapravijo na veselicah zadnje dinarčke.

— Vedno večja brezposelnost se pozna v Ptuju, zlasti še odkar je začasno ustavila obrat tovarna »Petovia«, ki stoji že kake tri tedne. Ravno na zimo je ostalo brez zaslužka nad 100 delavcev, ki so sedaj navezani le na podporo borze dela. Z izplačevanjem podpore je pa tudi križ, ker v Ptuju nimamo podružnice, ki bi bila že skrajno potrebna. Da se kolikor toliko omili beda brezposelnih, je mestna občina otvorila javno kuhinjo za brezposelne, kjer deli brezplačno obede. Kuhinje se brezposelni prav pridno poslužujejo, tako da razdeli dnevno nad 100 obedov. Dolžnost meščanov, zlasti premožnejših je, da to akcijo z vsemi sredstvi podpro, da ne zavlada še večja beda. Okolica Ptuja, ki je sama revna, ne more nuditi tem revežem zaslužka, javnih del pa tudi ni.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 10. februarja katoličani: Pepelnica.

DANAŠNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Vražje dekle.
Kino Ideal: Osvajalec Indije.
Kino Sloga: Poslednji akord.
Kino Union: Silvija in njen šofer.
Ljudska univerza: predavanje dr. Slojan Bajiča o kolektivnih pogodbah ob 20. v mali filharmonični dvorani.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Nada Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Izpod sita

Če si uslužben, moraš biti zaposlen, sicer te uvrste med brezposelne in dobiš v roko puščico, da lahko ž njo nabiraš po mestu milodare. Včeraj so bili mestni uslužbenci po mestu dvojno zaposleni. Prodajali so meščanom brošuro o enoletnem občinskem gospodarstvu. Pri stiski na našem knjižnem trgu je ta zaposlitev vse hvale in posnemanja vredna. Vsak uslužbenec je moral baje prevzeti 50 izvodov.

Inkasanti mestne elektrarne so prodajali brošuro obenem s pobiranjem denarja za elektriko. Kupčija je pa baje šla slabo. Ljudje so godrnjali, češ, saj je že elektrika dovolj draga, pa naj prilagamo še dinarčke. Toda način razpečavanja brošur je vsekakor priporočljiv in škoda bi bilo, če bi ostalo pri prvem poskusu.

Vremensko poročilo

po stanju 10. februarja ob 7. uri zjutraj.

Rateče: —1, oblačno, mirno 30 srena.
Planica: —2, oblačno, mirno, 40 srena, mala in srednja skakalnica in drsališče uporabno.
Petelinjek: —2, oblačno, mirno, 10 pršiča na 40 srena.
Kranjska gora: —1, barometer se dviga, oblačno, mirno, 30 srena, sankališče uporabno.
Erjavčeva koča na Vršiču: —6, jasno, 20 pršiča na 80 podlage.
Bohinjska Bistrica: 1, oblačno, 15 južnega snega.
Dom na Komni: —5, jasno, mirno, 20 pršiča na 150 podlage.
Dom na Kofcah: —3, jasno, 60 srena, sneg.
Dom na Krvavcu: —2, 30 srena.
Velika planina: —1, oblačno, 10 pršiča na 70 podlage.
Logarska dolina: —5, 50 srena.
Senjorjev dom: —4, jasno, mirno, 15 pršiča na 40 podlage.
Rimski vrelec: —2, megla, mirno, 18 južnega snega.
Mozirska koča: —3, 60 srena.

†

Zveza industrijcev za dravsko banovino sporoča pretresljivo vest, da je njen prezaslužni glavni tajnik gospod

ing. Milan Šuklje

danes ob 3.30 zjutraj prerano v Gospodu zaspal.

Odlični pokojnik si je v požrtvovalnem delu za razvoj slovenske industrije ter za povzdigo našega gospodarstva stekel nevenljive zasluge.

Zvestega sodelavca in tovariša ohranimo v hvaležnem spominu!

LJUBLJANA, dne 10. februarja 1937.

Robert Stolzova razkošna filmska opereta
Ženski raj
s HORTENSE RAKY, AINO BERGÖ (švedski škrjanček), SVETISLAVOM PETROVIĆEM, LEO SLEZAKOM in GEORGOM ALEKSANDROM
Hortense Raky, ljubljenka dunajske publike, igra prvikrat v filmu z našim rojakom Svetislavom Petrovićem. — LJUBOSUMNOST IN TEKMOVANJE RAZVAJENE OPERETNE PEVKE IN SIROMAŠNE PRODAJALKE!
Pride v kino Matico!

DNEVNE VESTI

— **Proračun Zbornice za TOI odobren.** Ban dravske banovine je na podlagi § 32 uredbe o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah z dne 3. avgusta 1932 odobril proračun Zbornice za TOI v Ljubljani za poslovno leto 1937 s preliminiranimi dohodki v znesku Din 3,366.000, ter izdatki 3,285.161 torej z zneskom 80.839 proračunske blagajniške rezerve. Hkrati je odobril, da se v kritje zborničnih potrebščin v letu 1937 odmerja in pobira 8% doklada od osnovnega davka na dohodek od podjetij zavezanih javnemu polaganju računov in od minimalnega davka 2 promile, ki ga morajo po členu 86 odst. 2 zakona o neposrednih davkih plačevati podjetja, zavezana javnemu polaganju računov.

— **Iz državne službe.** Imenovana sta za upravno pisarniška uradnika zvaničnika Andrej Hribar pri sreskem nač. v Kamniku in Ivan Žabkar pri sreskem načelstvu v Krškem. Premeščena sta po potrebi službe upravno pisarniška uradnika Fran Fendre od sreskega načelstva v Šmarju pri Jelšah k sreskemu načelstvu v Gornji grad in Vinko Toplak od sreskega načelstva v Celju k sreskemu načelstvu v Šmarje pri Jelšah.

— **Nov sodni tolmač za francoščino in nemščino.** Apelacijsko sodišče v Ljubljani je imenovalo odvetniškega pripravnika v Mariboru g. dr. Igorja Wilfana za sodnega tolmača za francoski in nemški jezik.

* KINO *
TEL. 27-30 SLOGA
PREMIERA največje filmske umetnine sezone!
POSLEDNJI AKORD
Lil Dagover, Willy Birgel, Marija pl. Tasnady.
TEL. 21-24 MATICA
Danes poslednjič!
Vesela muzikalna igra
»VRAŽJE DEKLE«
Rozi Csikos — Tibor v. Halmay
Fritz Imhoff
Najlepši posnetki iz Dubrovnika in okolice.
TEL. 22-21 UNION
Vesela in zabavna filmska opereta
»SILVIJA IN NJEN ŠOFER«
Wolf Albach-Retty, Olga Čehova, Leo Slezak. — Najnovejši humoristični domisleki Leo Slezaka.
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

— **Iz »Službenega lista«.** Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 12. z dne 10. t. m. objavlja pogodbo o prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo, uredbo konvenciji o trgovini in plovitvi med kraljevino Jugoslavijo in republiko Turčijo, uredbo z zakonsko močjo o avtorsko pravnem posredništvu, pravilnik o natančnejših določbah za avtorsko pravno posredništvo, pravilnik o zasebnih loterijah, tombolah in ostalih igrah na srečo, razglas o odobritvi proračuna Zbornice za TOI v Ljubljani za poslovno leto 1937 objavo o postavitvi novega člana banskega sveta za logaški srez, in objavo banske uprave o pobiranju občinskih davščin v občini Tabor celjskega sreza.

— **Podpisnikom 6% obligacijskega posojila mestne občine ljubljanske.** Vsi oni, ki so podpisali 6% obligacijsko posojilo mestne občine ljubljanske, se vabijo, da v lastnem interesu čimpreje dvignejo v Mestni hranilnici ljubljanski dodeljene jim obveznice. Prvo žrebanje anuitetnih obveznic bo brezpogojno že 15. februarja 1937., tako, kakor je bilo že od vsega početka predvideno v amortizačnem načrtu.

— **Zgradarine oproščena kmečka poslopja v turističnih krajih.** V »Službenih Novinah« je bil nedavno objavljen pravilnik o proglasitvi turističnih krajev in na njegovi podlagi je trgovinsko ministrstvo izdalo seznam turističnih krajev. Oddelek za davke v finančnem ministrstvu je pa izdal pojasnilo glede odmere zgradarine v teh krajih na kmetska poslopja. V smislu točke 15. člena 32 zakona o neposrednih davkih so kmečka poslopja v turističnih krajih trajno oproščena zgradarine. Po pravilniku se dele turistični kraji v turistične kraje klimatskega in kopališkega značaja in v turistične kraje v ožjem pomenu besede. V krajih z značajem zdravilišča mora potegniti ne glede na to ali so mesta ali vasi rajonska linija in kmečka poslopja v mejah te linije obdavčiti z zgradarino na račun amortizacije stroškov, za vzdrževanje in upravljanje pa odbiti 25% od brutto najemnine. Pri turističnih krajih v ožjem smislu pa to ni potrebno, ker se ne smatrajo za zdravilišča. To je treba storiti že pri odmeri zgradarine za leto 1937.

— **Pokret brezposelnih intelektualcev s fakultetno izobrazbo.** V Zagrebu se snuje društvo diplomiranih filozofov, ki bo dalo pobudo, da se bo začela javnost bolj zanimati za brezposelnost intelektualcev s fakultetno izobrazbo in da bodo tudi oni sami pokazali več smisla za organiziran nastop. Mnogi bi radi prijeli za vsako delo, pa ne vedo, kam bi se obrnili, ker so prepuščeni sami sebi, borza dela se pa tudi ne briga za nje.

— **Doba novih semenišč!** Vse tarna čez hude čase, lakoto, draginjo in pomanjkanje. Pa vendar še ni tako hudo na tem božjem svetu! Ljudje božji, le ne obupati. Ravnokar beremo: v Mariboru bodo sezidali lastno semenišče, posebno poslopje za teološko fakulteto in razne objekte za vse mogoče namene: gledišče, radio in — tako dalje! Te zgradbe bodo stale okrog 10 (deset) milijonov Din. V Ljubljani dobimo poleg starega lemenata še enega novega, ki ga bodo zgradili na starem pokopališču pri Sv. Krištofu s pripadajočimi poslopji, kar bo stalo okrog 3 milijone Din. V Beogradu bo zgradila pravoslavna patrijarhija pravoslavno bogoslovje za 7 milijonov 500 tisoč Din in v Beogradu se bo zgradila nova katedrala, menda tudi z lemenatom, kar bo stalo okrog 20 milijonov Din, od katerih jih bo en par nesla že loterija o kateri je pa naenkrat vse utihnilo!...

— **Na Jahorini smuka ugodna.** Banska uprava v Sarajevu je poslala posebno komisijo na Jahorino in druge bližnje planine, da se prepriča, če je smuka ugodna, da se bo lahko vršil zlet smučarjev. Komisija je ugotovila, da so snežne prilike v okolici Sarajeva zelo povoljne in da se bo lahko razvijal smučarski zlet od 14. do 16. t. m. točno po programu.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo skoraj po vseh krajih naše države. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 13, v Sarajevu 11, v Skoplju 10, v Beogradu 8, v Ljubljani 7.2, v Mariboru in Zagrebu 6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 758, temperatura je znašala 3.0.

— **Čudno naključje.** Včeraj smo poročali o samomoru upravitelja pošte v Caznu Mehmeda Burzića. Ustrelil se je v istem poštnem skladišču kakor l. 1923. njegov prednik Richter.

— **Otrok se je zadušil v mlaki.** V nedeljo zjutraj se je zadušil v mlaki štiriletni sinček vrtnarja v Ludbregu Radovan Kranjec. Deček je šel čez jarek na križpotju, poln vode. Spodrsnilo mu je in padel je v vodo, kjer se je zadušil.

— **Za milijone so oškodovali državo.** Poročali smo že, da se je pričela v Beogradu obravnava proti Jovanu Lakičeviću in tovarišu, obtoženim ponarejanja invalidskih potrdil in poneverbe milijonov na račun državne blagajne. Obravnava se je pričela včeraj. Lakičević je presenetil pred 10 leti svoje prijatelje in znance, ko se je naenkrat pojavil v uniformi poročnika. Prijavil se je sodišču kot invalid-poročnik in predložil vdi dokumente seveda ponarejene. Za čas od 1. marca 1919 do konca 1939 je prejel 279.361 Din invalidnine. Potem je začel voditi svoje sleparske posle na široko, zbral je okrog sebe družbo njemu enakih sleparjev in s pomočjo ponarejenih prijav so dvignili iz državne blagajne dinarjev 2,238.530.90. Še nikoli ni bilo v naši državi izplačano toliko denarja na račun invalidnin kot v času, ko so sleparili ti tički. Za obravnavo proti njim vlada v Beogradu veliko zanimanje.

Iz Ljubljane

lj **Rudarski glavar ing. Josip Močnik pri Abrahamu.** Danes praznuje 50. rojstni dan rudarski glavar v Ljubljani ing. Josip **Močnik.** Priljubljenega slavljenca se bo spomnila ob lepem življenjskem prazniku velika množica njegovih prijateljev in znancev, in vsi mu bodo od srca želeli, da bi mu usoda naklonila še mnogo let v zdravju, veselju in zadovoljstvu. Ing. Močnik je že kot rudarski glavar v Zagrebu v težkih časih s takratnim ministrom za gozdove in rudnike Ulmanskim mnogo pripomogel k ureditvi naših rudarskih problemov. Vedno, kadar je šlo za interese naših rudnikov in rudarjev, je pokazal globoko razumevanje in njegove bogate izkušnje so opetovano pripomogle, da je naše rudarstvo premagalo vsaj največje težave in ovire. Njegovim čestilcem se pridružujemo tudi mi z iskrenimi čestitkami in toplo željo, da bi slavljenec še dolgo tako vzorno in uspešno zastopal interese našega rudarstva.

—lj **Hripa se širi.** Vlažno vreme, ki traja zdaj že nekaj tednov, ima za posledico močan prehlad, ki se [illegible] Ljubljančanov, odraslih in otrok. Navadno pa žal ne ostane [illegible] hladu, marveč preide le-ta v hudo influenco, ki položi bolnika na posteljo tudi za več tednov. Po mestu se čedalje bolj širi hripa. Hripa razsaja zlasti po predmestjih, po delavskih stanovanjih, kjer mora bivati in spati v enem prostoru po več družinskih članov. Bolezen, ki je nalezljiva, prenašajo lagije oboleli, ki se še drže pokonci na okolico, zato je skoraj ni mogoče zaustaviti in bo prešla najbrž sama od sebe, z nastopom hladnejšega ali suhega vremena.

—lj **Ljubljančani niso kaj prida potovali.** Pri upravi policije je bilo lani na novo izdanih 1258 potnih listov, podaljšanih in vidiranih potnih listov pa je bilo 3494. Iz tega sledi, da se je lani napotilo v inozemstvo razmeroma malo Ljubljančanov, povečini poslovni ljudje, razen primorskih emigrantov, ki so odhajali na obisk k svojim sorodnikom čez mejo.

—lj **Dirigent Drago Marija Šijanec** je naštudiral petkov Adamičev orkestralni koncert. Že dalje časa deluje g. Šijanec kot dirigent ljubljanskega radio-orkestra, katerega je močno povzdignil, v minuli sezoni pa je napravil več orkestralnih koncertov tudi v dvorani filharmonične družbe ter imel pri vseh jako laskave ocene. Adamič je izvrstno pisal za orkster in na petkovem koncertu bomo imeli priliko slišati njegova najznačilnejša dela, deloma za godalni, deloma pa za veliki orkester. Začetek koncerta točno ob 20. uri. Vstopnice v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

—lj **Predavanje SPD** v ponedeljek 15. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice Lansko leto je SPD skrbno pripravilo svojo prvo ekskurzijo v inozemstvo. Člani alpinskega odseka Osrednjega društva SPD v Ljubljani ter skupina planincev iz Celja so se odpravili dne 2. avgusta 1936 v švicarske ledenike. Velika množina snega je otežkočila vzpon na vrhove. Domačini iz Zermatha so se čudili uspehom naših planincev, saj je bilo pred našimi fanti v letu 1936 še le osem skupin na Matterhornu. Izvežbani švicarski gorski vodniki so resno odsvetovali pohod na ledene vrhove, člani ekskurzije SPD so kljub temu uspeli v svojih namerah ter dosegli deset štiritisočakov med temi tudi Dufhourspitze 4638 m, Dom 4554 m, Weisshorn 4512 m itd. Naši planinci so napravili številne izborne posnetke, od katerih je Osrednje društvo SPD izbralo najboljše ter izdelalo diapozitive, ki bodo predvajani na navedenem predavanju v ponedeljek. Vstopnice na razpolago od danes dalje v pisarni SPD na Aleksandrovi cesti. Sedeži bodo numerirani ter je priporočljivo, da si planinci čim preje preskrbijo stopnice, ker je že sedaj veliko zanimanje za to prireditev SPD.

—lj **Vid vaših oči si obvarujete** le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

—lj **Predavanje o zgodovini slovenskih bank.** V petek 12. t. m. bo predaval v Ljubljanskem klubu urednik »Slovenca« g. Drago Potočnik o temi »Zgodovina slovenskih bank — statistično zgodovinski orisc. Predavanje se prične ob 19.30.

—lj **Pri Šentjakobčanih** bo v soboto, dne 13. t. m. ob 20.15 na predvečer obletnice zgodovinske krstne slave Udruženja četnikov slavnostna predstava. Uprizorili bodo Skrbinškov »Labirint«, ki ga ponovijo poslednjič še v nedeljo 14. t. m.

—lj **Ljubljanski sportni klub** sporoča svojim članom, da se vrši redni letni občni zbor v petek 26. februarja t. l. ob 8. uri zvečer v posebni sobi gostilne Činkole. Odbor.

—lj **Udruženje četnikov,** pododbor Ljubljana se je preselilo v Prečno ulico 6 (dvorišče). Uradne ure so vsaki dan od 19. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 12. ure.

—lj **Puberteta, t. j. dozorevanje deklice in dečka** je vprašanje, ki dela staršem damdanes velike preglavice. O tej snovi govori jutri v četrtek ob 20 uri na šentjakobski šoli zdravnica dr. Kuraltova z zdravstvenega vidika, o duševnem dozorevanju pa prof. Anica Černej. Opozarjamo zlasti starše na to aktualno predavanje.

—lj **Lovci — opozicionalci!** Sestanek zaradi občnega zbora bo v petek 12. t. m. ob 20. uri v hotelu Štrukelj. Občni zbor je 15. t. m. ob 20. uri v restavraciji glavni kolodvor.

—lj **Pripravljalni tečaj za dijake srednjih šol,** ki ga priredi Društvo brezposelnih profesorskih kandidatov se prične 15. februarja na vseh treh gimnazijah. Vpisovanje bo od 8.—13. februarja od 3.—4. ure popoldne na vseh treh gimnazijah.

—lj **Dva poškodovanca.** Tesarski mojster Alojzij Jerina iz Štepanje vasi je včeraj v mestu padel s kolesa in se poškodoval po obrazu. Jerino so odpeljali v bolnico. Tja so spravili včeraj tudi 49-letnega delavca Jerneja Otoničarja, zaposlenega pri popravilu ceste blizu Sodražice. Otoničar je imel včeraj posla v kamnolomu, kjer ga je nenadoma podsulo kamenje. Mož je dobil poškodbe po vsem životu in na glavi.

—lj **Tat v sobi kuharice.** V gostilni »Francija« v Kolodvorski ulici je vladal snoči, kakor povsod drugod običajni pustni direndaj. Med gosti je bil do policijske ure tudi sumljiv, srednje star moški, ki se je potem v gneči izmuznil iz sobe. Ni pa odšel na ulico marveč se je splazil v gornje nadstropje, kjer se je naenkrat znašel v sobi kuharice Antonije J. Neznanec pa ni prišel s poštenim namenom, marveč je prigčal luč in hitro segel po dragocenostih, ki jih je opazil na omari. Kuharica pa se je zaradi ropota prebudila, planila pokonci in iztrgala tatu plen iz rok. Obenem je jela kričati ,vendar ni mogla preprečiti, da bi tat ne pograbil obleke, v vrednosti nad 2000 Din, s katero je pobegnil na dvorišče. K sreči je kričanje ženske čul gospodar, ki je neznancu zaprl pot, nakar se je kmalu pojavil tudi stražnik, ki je lopova aretiral. Bil je to 44letni Florjan Tršar doma iz Velikega vrha nad Litijo, znan nevaren kriminalni tip, ki je odsedel že več kazni, enkrat zaradi ropa kar 12 let ječe.

Iz Kranja

HOTEL »STARA POŠTA« — KRANJ
DANES:
„SLANIKOVA POJEDINA“
Izbira vseh vrst mrzlih in toplih rib.

Pepelnično razpoloženje na trgu

Tudi na živilskem trgu se je danes močno poznalo, da smo snoči rajali

Ljubljana, 10. februarja

Kako vplivajo nekateri dnevi na ljudi, se najbolje pozna na živilskem trgu. Po pustu nastopi pri nas vselej huda pokora in na pepelnico meščani varčujejo celo pri pepelu. Danes je vladalo mrtvilo na ulicah, lokalih, na živilskem trgu in menda tudi v uradih. Kljub temu smo pa davi še srečevali včerajšnje, nenavadno živahne pobratime, ki so bili tako glasni, kakor da so ponoči kupili vso Ljubljano. V resnici ni mnogo manjkalo, da je niso raje prodali.

Danes na ta nesrečni in žalostni dan praznuje baje kulturni svet stoletnico Puškinove smrti in listi so tako polni tega dogodka, da za pepelnico sploh ni ostalo prostora. In danes se ljudje v resnici predajajo sami globoki in visoki poeziji in snočnje proslave so imele izrazito literarni značaj. Če bi danes ne bila pepelnica, bi baje tudi v Ljubljani doživeli vsaj eno proslavo Puškinove smrti. Že iz tega lahko sprevidite, kako mogočno vpliva na ljudi pepelnica, da literarni dogodki ostanejo daleč v ozadju.

Daleč v ozadju so pa danes ostale tudi skrbi za telesni blagor. Prodajalke kislega zelja in repe niso mogle razumeti, zakaj je letos na pepelnico prišlo iz mode celo kislo zelje. Do 9. nekatere prodajalke niso še prodale niti po kg zelja, kar je nedvomno nekaj izrednega za današnji dan. Trg je bil skoraj prazen. Takšnega mrtvila ni bilo na njem niti po novem letu.

Da je danes post, bi se moralo vsaj nekoliko bolj razveseljivo pokazati na ribjem trgu. Prodajalci prav dobro poznajo naše meščane, zato se niso preveč založili z blagom. Prodajali so pa predvsem cenene morske ribe. Največ je bilo sardelic po 16 Din in giric po 14 Din kg. Izmed dražjih morskih rib so bili naprodaj samo osliči po 30 do 32 Din kg in ciplje in linje po 32 Din. Malo je bilo rečnih rib. Navadno je največ ščuk, danes jih je pa bilo malo. Bile so po 20 Din kg. Lepi krapi so bili po 16 Din. Dovolj je bilo tudi postrvi, in sicer po 40 Din. Žabjih krakov je bilo komaj dovolj za enega odjemalca.

Zelenjadni trg so založili predvsem branjevci, kmetic je bilo tako malo na njem, da bi jih lahko pošteli na prste. Uvožena zelenjava, zlasti cvetača, je poceni — daňes so jo prodajali manj svežo že po 3 Din kg, — ker je zadnje čase zelo dober dovoz. —Perutninski trg je bil skoraj povsem prazen. Največje mrtvilo je pa vladalo pri mesarjih. Nekaj mesarskih stojnic je bilo praznih.

Iz Ljutomera

— **Občni zbor Sokola v Radincih.** V nedeljo je imel Sokol v Radincih občni zbor. Iz poročil je bilo razvidno uspešno delovanje te čete v lanskem letu. Telovadilo je šest oddelkov. Prireditev je imela četa 4, med temi svoj telovadni nastop, njeni telovadci so sodelovali pri okrožnem nastopu v Ljutomeru, pri pokrajinskem nastopu v Subotici. V blagajni je bilo ob koncu leta 715.25 Din. V novo upravo so bili izvoljeni: starosta in gospodar Fabjan Ignac, podstarosta, prosvetar in matrikar Stuhec Ivan, načelnik Kosi Josip, podnačelnik in orodjar Menhart Roman, načelnica Lužar Zofka, podnačelnica in tajnica Šumer Ida, blagajnik Bratkovič Avgust, revizorja Fabjan Vilma in Glaser Joško, društveni zdravnik dr. Sedlaček Jan. Nova uprava uživa med domačini ugled in sumpatije in njih imena jamčijo za vsestransko delavnost.

— **Tatvina svinjskih kož.** V soboto zvečer so tatovi s ponarejenim ključem vdrli v trgovino trgovca v Borecih g. Lovrenčiča Ignaca in odnesli 10 svinjskih kož. Lastnik trpi okoli 800 Din škode.

— **Nabrž bodo dobili orožnike.** Orožniška stanica v Križevcih se bo najbrž preselila v Veržej, kjer ji je na razpolago, lepše, bolj praktično in kar je glavno mnogo cenejše stanovanje, kakor v Križevcih.

Iz Metlike

— **Nesreča ne počiva.** V četrtek je preminula v bolnici v Novem mestu ciganka Hudorovac Ana, žena pokojnega Luke, ki je postala žrtev prometne nesreče. Zadnje dni januarja, ko je držal še mraz, so vozili vozniki težko natovorjene sani ledu za ledenico tukajšnjega mesarja g. Gerbca Zvonkota po cesti iz Podzemlja proti Metliki. Na tej strani takozvanega Gavgenbriba, kjer je zelo hud klanec, so dohiteli 60letno ciganko Hudorovac Ano, ki je bila gluha. Prvim sanem se je umaknila, prišla pa je pod druge. Težko natovorjene sani so ji šle čez levo roko in ji jo skoraj odtrgale v zapestju. Prvo pomoč ji je nudil banovinski zdravnik dr. Omahen nakar je bila odpeljana v banovinsko žensko bolnico v Novo mesto. Istega dne se je vračal okrog 11. ure domov tuk. trgovec Wejss Poldič. V družbi dveh lovskih prijateljev je šel oprezovat za divjimi racami, pa mu je na poledenelih tleh spodrsnilo, da je padel in si zlomil levo roko.

— **Zasačen pri tatvini.** Zoltan Filip, rumunski vojni begunec, je prišel 31. januarja zvečer v Metliko in prodajal po javnih lokalih umetne cvetice, za kar ima dovoljenje iz Karlovca, kjer začasno prebiva. Drugi dan ob pol osmih pa ga je zalotil g. Cvelbar na podstrešju gostilne Jutraš v trenutku, ko je prihajal z veliko škatlo po stopnicah. Tat se ga je ustrašil, izpustil nabrani plen in zbežal nazaj na podstrešje, kjer so ga prijeli in po zaslišanju na orožniški stanici izročili sodišču.

— **Po sedmih letih odkrita tatvina.** Uresničil se je zopet enkrat narodni pregovor: čez 7 let... Takole pred sedmimi leti so bili neke noči ukradeni lepi voli posestniku Kokalju Jožetu iz Trnovca št. 13. Sedaj pa so naši orožniki le pojzvedeli za tatu. Črevljar Mušič Jožef iz Trnovca je izpovedal, da je dotično noč opazil in spoznal storilca, ko je gnal vola iz hleva, a se iz strahu pred maščevanjem ni upal nikomur povedati. Osumljenec je neki bližnji sosed okradenega, ter je sedaj v Ameriki. Preiskava teče dalje. Ukradeni voli so tehtali 1400 kg ter so menjali nato še več lastnikov in nazadnje prišli v ljubljansko klavnico.

— **Iz delovanja sokolskega društva.** Zadnje dni v januarju je Sokolsko društvo v Metliki podajalo obračun svojega dela v preteklem poslovnem letu. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da je bilo delovanje društva vzlic neugodnim prilikam res plodonosno. Lista, ki jo je predlagal tehnični odbor, je bila soglasno sprejeta ter je ostala z malenkostnimi izpremembami skoraj ista uprava kakor lani. Iz poročil funkcionarjev je izzvenela želja in upanje, da se to leto vendar prične z zgradbo prepotrebnega sokolskega doma, ki naj postane žarišče sokolskega dela v Beli Krajini. Z željo, da bo ob 30letnici društva tam na Pungertu kaj kmalu zazvenela pesem dela ter s pozivom na delo je br. starosta zaključil občni zbor, ki bi pač zaslužil boljši obisk. Na pustno soobto je priredilo društvo lepo uspel družabni večerčajanko — za članstvo, ki je potekel nad vse animirano v res bratskem duhu. Na pustno nedeljo popoldne pa je bila čajanka za deco. Da ste videli razigrana ličeca naših najmlajših; saj ni čudo ko pa je bilo toliko sladkih dobrot, ki so jih pripravile sestre članice.

PRAKTIČNA MLADINA

— Verica, ali imaš zelo rada svojo novo sestrico? Ali bi jo prodala?

— Ne, mamica, to bi bilo nespametno. Počakajmo še nekaj časa, ko bo večja, bo dražja.

POJASNILO

— Zakaj si se dal ločiti?

— Ker so bile slabe strani moje žene zame premočne.

MALI OGLASI
Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din preklic!
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par, davek 3 Din. Najmanjši znesek 8 Din

NA VSA ZIMSKA oblačila dajemo 15 do 20% popusta. Presker, Sv. Petra c. 14. 6-R

50 PAR ENTLANJE ažuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbnic. Velika zaloga perja po 6.75 Din »Julijana«, Gosposvetska 12...

BREZPOSELNEMU absolventu obrtne šole ali invalidu nudim ročno delo na dom. Stanujoč na Dolenjski cesti ali Galjevici ima prednost. Ponudbe na »Slov. Narod« pod »Spretnost« 8« 481

PRODAM
Beseda 50 par, davek 3 Din. Najmanjši znesek 8 Din

POLENOVKO prvovrstno priporoča Kovačič, Miklošičeva 32. 592

SVEŽA JAJCA zajamčena 720 kom. 475 Din, suhe slive 50 kg 230 Din, 10 kg 64 Din franko kolodvor razpošilja G. Drechsler Tuzla. 465

KUPIM
Beseda 50 par, davek 3 Din. Najmanjši znesek 8 Din

KUPIM Dieselov tovorni avto, 2 do 3-tonski, malo rabljen. Simon Weisz, Sombor. 463

POSEST
Beseda 50 par, davek 3 Din. Najmanjši znesek 8 Din

TRGOVSKO HIŠO enonadstropno z izvrstno vpeljano trgovino z mešanim blagom na deželi vsled selitve ugodno prodam. Ponudbe na upravo lista pod »Prometen kraj« 482

AKVIZITERJA
za nabiranje oglasov
dobro vpeljanega, marljivega in inteligentnega išče proti dobri proviziji odlično vpeljan časopis. Nastop lahko takoj. Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod šifro »Iniciativen in delaven«.

Morske ribe
Danes, kakor tudi vse postne dni, bomo postregli cenjenim gostom z najfinejšimi kvalitetami morskih rib, škampi z majonezo, bakalar, brodeto i. t. d. — Točimo priznano najboljša viška vina, originalni dingač, viški opolo in druga dalmatinska vina. Ljubiteljem rib in dobrega vina se vljudno priporočam.
M. ČEPIČ
„Gajev Hram“ „Ljubljanski Dvor“

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA KNAPLJEVA 5
IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Pred premiero „Simfonije 1937“

S to igro se uvaja v dramsko literaturo nov način gradnje konfliktov

Ljubljana, 10. februarja

Imeni Kauffmann in Edna Ferber sta za nas precej novi, dasi uživata v širokem svetu že precejšen sloves, ki ga jima je prinesla njuna igra »Simfonija 1937«. Igra ki so jo v Ameriki s senzacionalnim uspehom, pa tudi v Evropi je doživela na mnogih odrih predvsem na Dunaju in v Pragi nešteto repriz. Igra ne kaže običajne dramske koncepcije temveč uvaja v dramsko literaturo nov način gradnje konfliktov, sličen slogu, ki ga uporablja pisec John Dos Passos v svojih delih. Starejši dramski pisci jemljejo za osnovo igre navadno en sam močan konflikt, okrog katerega razporejajo manjše, ki zavise od glavnega. Kauffmann in Edna Ferber pa sta nanizala v svoji igri najrazličnejše konflikte večjega in manjšega značaja, ki so rahlo povezani med seboj, prav kakor nastopajoče osebe. Glavnega, osrednjega konflikta v igri, njena osnovna misel je izražena v sledečih dveh stavkih: Packard pravi: »Vsak mora skrbeti za svojo kožo tako je življenje.« (Packard predstavlja brezobzirnega selfdmademana, ki gre brez najmanjšega sentimenta preko vsega, kar se protivi njegovim načrtom.) Na to mu odgovori Oliver Jordan človek starega kova, ki stoji pred finančnim polomom: »Zdi se mi, da bi vsi mi hoteli biti nekaj drugega kot smo.«

Daneš

V igri doživljajo posamezne osebe vsaka svojo dramo v rahli skupni povezanosti. Pisca sta torej zajela življenje današnje dobe na osnovi mnogih značajev ter podala s tem dramo nekega kompleksa ljudi, ki niti ne spadajo v odrejeno družabno kasto ljudi, temveč slikata usode, ki jih je zvezalo vsakdanje življenje in ki žive v trgovskih, prijateljskih, ljubezenskih ali uslužbenskih odnošajih med seboj. Namen piscev ni bil razvitj v delu kak življenjski nazor s katerim bi se priznala za zagovornika te ali one strani. Prikazala sta pestrost življenja, na sicer ne popolnoma zunanje obravnavanih dogodkih, ki pa vsebujejo vendarle psihološko razvito osnovo. Vtis, ki ga zapušča igra pa je spoznanje, da je življenje prikazanih ljudi — agonija. Dejanje je razporejeno v 11 slik. Os, okrog katere se sučejo druge osebe je Oliver Jordan (Daneš) predsednik paroplovne akcijske družbe, njegova žena Millicent (Nablocka), povsem plehka družabnemu življenju in njegovim senzacijam živeča dama in hči Pavla (Vida Juvanova), povsem moderno, v bistvu dobro dekle. V tej rodbini so uslužbeni: sobarica Dora — Mira Danilova, kuharica Wendel — Rakarjeva, sluga Gustav — Jerman in šofer Ricci — Potokar, ki predstavljajo zase z različnimi dogodki ozko povezan krog. V družabnih stikih z Jordanovimi žive: sestra gospe Jordanove Hattie Loomis — Gabrijelčičeva in njen mož Ed — Gregorin, dr. Talbot — Jan s svojo ženo Lucy — Šaričeva, Carlotta Vance — Marja Vera, bivša diva svetovnega slovesa, filmski zvezdnik Larrö Renault — Levar in bivši kopalec zlata, zdaj denarni mogotec, Packard — Cesar, z ženo Kitty — Sevnetjeva. Razen teh nastopajo še: Manager Max Kane — Sancin, gled. ravnatelj Jo Stengel — Braina, in kot hotelski uslužbenci: gg. Plut, Pianecky, Veber in Starič, asistentka Alden — Slavčeva, tajnica Copeland — Polonca Juvanova, in Kittöna sobarica Tina — Juga Boltarjeva.

Med dejanjem se razkrije življenje te pisane družbe, sleherni izmed navedenih doživi večjo ali manjšo dramo. Avtorja sta pokazala da konflikti ne vzbujajo več tistih velikih pretresov, ki so vodili nekoč ljudi do skrajnega preloma. Samo ena oseba, ki je po svojem poklicu najbližja romantiki, ne prenese bornih kompromisov, ki jih terja današnje življenje za obstoj individua ter izvaja poslednje konsekvence. Slika sodobne družbe kaže, da je človek otopel in preide preko stvari ki so mu bile v prejšnjih dobah zmožne dokončno streti življenje. Povdarjena je neizprosnost sodobnega življenja, ki uniči vsakogar, kdor ne more slediti njegovemu besnemu tempu in se prilagoditi razmeram. Režiser in inscenator inž. arh. Stupica je dal temu nizu slik okvir v obliki prologa in epiloga, v katerem nastopa kot šansonier ter zapoje pesem o današnji dobi. Slike so povezane z amerikanskimi in angleškimi šlagerji, ki jih igrata gg. Bojan Adamič in Valens Vodušek na dveh klavirjih. Poleg tega sodeluje jazz in ga. Pavčič-Bravničarjeva kot soloplesalka. M S—eva.

Prvi hrvatski ples v Ljubljani

Elitna prireditev v Ljubljani živečih Hrvatov je dosegla prav lep uspeh

Ljubljana, 10. februarja

Podružnica najbolj znanega hrvatskega kulturnega društva »Napredak«, ki v Ljubljani že drugo leto deluje tiho in skoraj nezapaženo je snoči prvič nastopila javno in dosegla s svojo elitno prireditvijo uspeh kakor redko katera druga prireditev. Že sam obisk najvišjih predstavnikov našega javnega in kulturnega življenja je pokazal, kako velik ugled uživa to društvo.

Umetniški del sporeda, ki je bil skrbno izbran in res na višku, so izpolnili naši najboljši umetniki in umetnice, od katerih so bili nekateri celo iz Zagreba. Kot prva je nastopila gospa **Jožica Draganovič** ki je zapela skladbo enega najbolj popularnih hrvatskih skladateljev Albinija »Appasionata na tekst Domjanića« in Gotovčevo arijo »Žuta dunja« iz opere Morana. Za njo je gospa **Mercedes Goritz - Pavelič** izvajala Straussov »Valček«, sledil pa ji je naš popularni ljubljanski operni pevec **Aleksander Kolacio** z Lhotkovima skladbama »Kaži meni« in »Žena muža za buču prodala«. Zmerom iznova toplo pozdravljena je gospa Mercedes Paveličeva izvajala »Slavonsko vaško kolo« po motivih iz zbirke slavonskega skladatelja Kuhača in nato v presledkih še vtise z žegnanja v Hrvatskem Zagorju »Kumjica« po glasbeni kompoziciji skladatelja Krešimira Baranovića in hrvatski narodni ples po Gotovčevi glasbi »Poskočnica«. Kakor vsi drugi umetniki, tako je požel največje priznanje tudi naš popularni **St. Marčec**, ki je zapel Zajčevo »Spomni se me« in Gotovčevo »Pijem, pijem«. Uspeh, ki ga neznanjšanega doživlja povsod je dosegla na včerajšnjem večeru v Trgovskem domu tudi gospa **Zlata Gjungjenac-Gavella**, ki je zapela Baranovičevo »Lelijo« in Gotovčevo »Poljubi me«.

Vsak posamezni nastop so navzoči nagradili z živahno pohvalo, saj so bili vsi zares na višku podani z globokim čuvstvom in doživljani prav tako, kakor so jih doživljali skladatelji, ko so svojemu narodu ustvarjali svoje najboljše,

Kot posebno točko so gostje iz Zagreba pod vodstvom znanega plesnega mojstra g. Gj. Biškupoviča izvajali hrvatsko salonsko kolo, ki je vzbudilo veliko pozornost in bilo nagrajeno s prav posebnim priznanjem. Sporedu, ki je bil s tem kolom zaključen, je sledila prijetna zabava, ki je trajala do zgodnje jutranje ure.

Elitno prireditev ljubljanskih Hrvatov so posetili ban g. dr. Natlačen s soprogo, komandant zagrebške armije arm. general g. Lazar Tonič, brig. general g. Stajić, načelnik generalštabnega oddelka ljubljanske divizije polkovnik g. Vladimir Keller, francoski konzul g. Remerand s soprogo, češki konzul g. Minovsky s soprogo, bivša mjnistra gg. dr. Fran Novak in dr. Ivan Švegl, generalni ravnatelj TPD g. R. Skubec in drugi odličniki, ki so jih sprejemali odborniki ljubljanskega društva »Napredak« na čelu z g. dr. Jurajem Kallayem, pozdravil pa jih je predsednik g. Haraz.m.

Razveseljivo je, da je bilo na prireditvi tudi dosti hrvatskih narodnih noš, od katerih moramo omeniti zlasti gospo Zlato Gal s sestro gdč. Franciko in gospo Heleno Harazim, ki so se po pestrosti in originalnosti svojih narodnih noš zlasti odlikovale, drugovale pa so jim seveda tudi nekatere slovenske narodne noše, ki pa jih je bilo žal zelo malo.

SKROMNOST

Poslanec: Nič se ne bojte, Miha, kar vzemite od mene cigaro, saj sva dobra prijatelja.

Volilec: Jaz bi pa raje sprejel trafiko, gospod poslanec.

MODERNA ŽENA

— Kako dolgo ste že poročeni, gospa?

— Ali mislite z zadnjim možem ali sploh?

Bušido, japonska vera vojne

Njena zunanja stran je nenasiten imperijalizem, notranja pa brezmejna požrtvovalnost

Motil bi se, kdor bi mislil, da ima Japonska v svojem mogočnem nacijonalističnem in osvajalnem načrtu samo še nekaj korakov do končne zmage. Japonsko čaka najtežja in najvažnejša borba, boj za ravnotežje doma. To, kar se dela v zunanji politiki, je samo izraz volje ene kaste, namreč vojske. Vodstvo armade je zdaj pravi gospodar države, toda generali imajo proti sebi močno opozicijo. To so konservativci, ki zoperstavljajo politiki osvajanja in nasilja politiko organičnega razvoja in humanosti. A med tema dvema taboroma stoji topa, grozeča masa podjarmljenega ljudstva, ki bo, če se nekega dne zdrami, z enim udarcem odpihala vladajočo kasto.

Japonski častniki so sicer iz vseh slojev prebivalstva, med njimi najdemo tudi sinove kmetov, delavcev in siromašnih meščanov, toda pretežna večina je vendarle iz kaste samurajev, starih viteških rodbin, ki jim je edini ideal vojna obrt in ki bi hoteli ustvariti veliko Japonsko po tisočletnih samurajskih tradicijah.

Za vojaško službo določeni deček se vzgaja že od mladih nog strogo po starih tradicijah. Mora se zelo mnogo učiti, prestati mora nešteto preizkušenj, zlasti pa podrediti se trdi, železni, neizprosni disciplini. Zadnja štiri leta vzgoje ga seznanijo z zakoni bušida, ki mu mora postati druga natura. Bušido je neke vrste vera in obenem moralni zakonik, proti kateremu se ne upa noben japonski častnik pregrešiti. Bušido nalaga skromnost, odrekanje, preziranje premoženja in požrtvovalnost do popolnega samozatajevanja. Največji zakon je čast in vsak japonski častnik je dolžan kadarkoli žrtvovati mu življenje. S tega vidika moramo razumeti tudi japonski kult samomora. Tako je postal narodni junak maršal Nogi, ki je napravil harakiri, da bi ne preživel svojega cesarja, kar je bilo po njegovem pojmovanju zakonov bušida nečastno.

Po zaključku mednarodnih posvetovanj in sklenitvi pogodb je navadno na Japonskem mnogo samomorov. Japonski državnik je podpisal pogodbo, ker so ga k temu prisilile razmere. Toda pogodba za Japonsko ni bila dovolj ugodna. V takem primeru preostaja državniku edino samomor. Pred leti je vzbudil splošno pozornost samomor generala Kugija, poveljnika proti Šanghaju poslanih čet. General je bil v bitki pred Šanghajem ranjen v glavo. Kitajci so ga našli onesveščenega in ga obvezali. Ko so ga po premirju izpustili, si je dal na bojišču pokazati kraj, kjer je bil ranjen in ustrelil se je tam, da bi s tem izbrisal svojo sramoto odnosno čast, ko je bil v kitajskem ujetništvu. Po starih zapovedih častnik ne sme priti sovražniku v roke tudi če je ranjen. In baš te dni je bil svet priča takega strogega pojmovanja časti. Med nedavno vladno krizo je izjavil vodja stranke minsuito Hamaha, da je pripravljen napraviti harakiri, če je s svojim govorom v parlamentu res žalil japonsko vojsko. Nasprotno je pa zahteval, naj stori isto vojni minister Terauči, ki mu je žalitev očital, če je ni zakrivil.

Nedavno so šli po vseh večjih japonskih gledališčih in kinematografih »Šanghajski junaki«. To so trije vojaki, ki so se splazili med boji za Šanghaj z bombami pod sovražne utrdbe in zleteli z njimi v zrak, ker so se hoteli prepričati, da bodo bombe res učinkovale. Mrtve so odlikovali, njihove svojce pa slavili in obsuli z bogastvom. Ti trije junaki so vzor živih torpedov, ki jih pripravlja japonski generalni štab za bodočo pomorsko vojno. Nov japonski vodilni torpedo je prav za prav majhna podmornica, v kateri je prostora baš za enega moža. Vojak leže usmerja torpedo po izstrelitvi, da zadene sovražno ladjo, na katero je bil namerjen. Seveda je vojak zapisan neizogibni smrti. Ko je japonski generalni štab nedavno pozval dobrovoljce, naj se prijavijo za vodstvo takih torpedov, se je priglasilo več desettisoč mladeničev. V bodoči pomorski vojni Japonci torej ne bodo trpeli pomanjkanja v živih torpedih.

To je le nekaj primerov trdega zakona vojaške vere bušido. Njegova zunanja stran je nenasiten imperijalizem, notranja stran pa enako brezmejna požrtvovalnost.

Ameriška zlata trdnjava

Blizu San Francisca bo te dni dograjeno mogočno poslopje za zlati zaklad Zedinjenih držav. Nova trdnjava, poleg znane Fort Knox v državi Kentucky, že druga zakladnica Amerike, je veljala v našem denarju blizu 30,000.000 in v nji bo shranjenega za dobrih 30 milijard zlata. Pet nadstropij te ogromne nepremagljive trdnjave stoji na granitnih skalah in poslopje je zgrajeno tako, da je varno tudi pred potresom, revolucijonarji in celo pred ameriškimi razbojniki. V Ameriki vladajo čudne razmere. Tam se razbojnikov bolj boje, kakor potresa ali revolucije.

Čuvarji te trdnjave so oboroženi s plinskimi bombami in imajo stalno brezžično zvezo s San Franciscom, zlasti mestno policijo in vojaštvom. Vsak poskus navrtati skale pod poslopjem povzroči električen alarm. Čuvaji imajo prenosne strelnice iz stekla, ki jim tudi krogle ne morejo blizu. V arzenalu nove zlate trdnjave pa imajo poleg pušk tudi strojnice. Ameriška tehnika je storila vse, da bo zlato na varnem.

Roman ruskih emigrantov

Kolonija ruskih emigrantov v Sofiji je bila obveščena, da se je v Kaliforniji smrtno ponesrečila Lidija Ermanenkova. To je tragičen konec prigode, ki bi lahko služila za snov sentimentalnega filma. Sicer je pa tudi igral v nji pomembno vlogo ameriški film »Dekle s kamenitim srcem«. Ta film je videla nekoč Lidija Ermanenkova in med prizorom, ko junakinja prisoli zaušnico vsiljivemu kavalirju, je Ermanenkova kriknila in omedlela. Ko je prišla k sebi, je povedala, da je videla na filmskem platnu svojega moža, konjeniškega polkovnika Sergeja Ermanenka. In njega naj bi bila junakinja filma oklofutala. Njen mož je leta 1919 izginil iz Moskve.

Obrnili so se na filmsko podjetje, ki je ta film izdelalo, in izkazalo se je, da je v njem res nastopal Sergej Ermanenko. Žena mu je pisala in odgovoril ji je, da bi rad prišel k nji, da pa nima denarja za pot. Rusi v Sofiji so zbrali nekaj denarja in mu ga poslali v Kalifornijo. Njegovi ženi so pa dali denar, da bi lahko odpotovala k možu. Res je odpotovala in prispela srečno v Newyork, od koder je krenila v Kalifornijo, da bi se po 18 letih zopet sestala s svojim možem. Toda usoda je hotela drugače. Bila je že blizu cilja, ko se je pripetila nesreča. Avtobus, s katerim se je vozila, je zavozil v tovorni avto in Lidija je bila med štirimi smrtnimi žrtvami. Toda nesrečni konec filmskega libreta, ki ga je pisalo življenje samo, še ni bil popoln. Čim je Ermanenko zvedel, da se je njegova žena smrtno ponesrečila, je skočil iz sedmega nadstropja bolnice in se ubil.

Življenjski vozel

Starejšo generacijo naravoslovcev zanima vprašanje, ali je v človeškem telesu sedež življenja, organ, ki je tako občutljiv, da povzroči že najmanjša ranjca v njem takojšnjo smrt. Če je ranjen kak važen organ, kakor srce, pljuča ali možgani, ne nastopi smrt vedno takoj. Tu torej ni sedeža življenja. Slavni fiziolog Flourens je leta 1827 izjavil, da je odkril sedež življenja v zgornjem delu hrbtenice. Tu je namreč mesto, kjer je človek tako občutljiv, da zadostuje najmanjša poškodba za takojšnjo smrt. Zadostuje prebost ta življenjski vozel s tanko iglo in takoj se ustavijo vse važne življenjske funkcije. Pogosto pravimo, da si je človek zlomil tilnik in da je nastopila takojšnja smrt. V vseh takih primerih je bil poškodovan življenjski vozel.

Pozneje se je pa izkazalo, da je življenjski vozel živčno središče za dihanje. Če se ta poškoduje, preneha prsni koš deliti dihalne kretnje, kri ne dobiva več kisika in srce se ustavi. Poskusi na živalih so pokazali, da ostane žival s poškodovanim življenjskim vozlom živa, če nadomesti naravno dihanje umetno. Nižje mrzlokrvne živali dihajo tudi s kožo. Zato žive nekatere še več mesecev, čeprav jim je bil življenjski vozel uničen. V novejšem času je pa življenjski vozel izgubil svojo mistično privlačnost.

Zadnja pot Ivana Možine

Vič, 10. februarja.

Do ogromni udeležbi je bil položen včeraj popoldne na viškem pokopališču k večnemu počitku Ivan Možina, ki je tako tragično končal svoje življenje v nedeljo zvečer. Pokojni je ležal na mrtvaškem odru v mrtvašnici pri Sv. Krištofu, kamor so romale včeraj ves dan množice njegovih prijateljev in znancev, da se poslove od njega. Že mnogo pred pričetkom pogreba so se zbrale množice pred mrtvašnico, kjer je po molitvah zapel pevski zbor »Ljubljanskega Zvona«, čigar dolgoletni član in pevec je bil pokojni Možina, večno lepo »Vigred se povrne«. Nato se je pričel pomikati žalni sprevod proti Viču. Pri vhodu v bivšo viško občino je pričakovala pogreb ogromna množica. Od tu se je prav za prav razvil žalni sprevod. Za križem so nosili lep venec Olepševalnega društva Rožna dolina, sledili so viški Sokoli in Sokolice s starosto br. **Borštnikom** in načelnikom br. **Križajem**, stanovski tovariši, brivski mojstri s predsednikom g. **Dorčecem** in odborniki združenja, voz z duhovnikom, krsta s pokojnim, nato pa osiroteli otroci in globoko užaloščena vdova s sorodniki. Za njimi pa so se razvrstili številni pokojnikovi prijatelji in znanci, med njimi zastopniki Obrtniškega društva gg. Josip **Rebek**, Milko **Krapež** in Fran **Iglič**. Povsod pa so ob cesti stale goste množice, ki so z največjim sočustvovanjem spremljale žalni sprevod.

Že je legel mrak na zemljo, ko so prenesli iz viške cerkve krsto pokojnika do svežega groba. Kakor da tudi nebo žaluje za očetom in soprogom se je vlil dež, ko so polagali krsto v grob. Po pogrebnih molitvah je stopil pred svežo gomilo starosta viškega Sokola br. Pavle **Borštnik**, ki se je v kratkih besedah poslovil od dragega brata in mu v imenu viškega Sokola zaklical v zadnje slovo iskren sokolski „Zdravo«. Med ihtenjem osirotele družine in množice so pričele padati na krsto prve grude, ki so kmalu zagrnile pokojnega Ivana Možino. Dragemu bratu in tovarišu bomo ohranili častno in trajen spomin. —at.

Radioprogram

Četrtek, 11. februarja

12: Virtuozi igrajo (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Radijski orkester. — 14: Vreme, borza. — 18: Schubertova ura (radijski orkester). — 18.40: Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zabavni kotiček: Pogovor s pustom (p. H. Sachsa). — 20: Koncert Adamičevih narodnih in umetnih pesmi — poje pevski zbor »Cankar«. — 20.45: Albert Rousel: Tretja simfonija v g-molu (plošče). Koncertno društvo Lamoureux, dirigent Albert Wolff. — 21.15: Pevski koncert ge Josipine Sivčeve. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radijski orkester. — Konec ob 23. uri.

Petek, 12. februarja

11: Šolska ura: Borba za morsko globino — potapljači, dialog, vodi g. Miroslav Zor. — 12: Slovenska pesem in glasba (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Operna fantazija (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Ženska ura: Vzgoja otroka (gdč. A. Lebarjeva). — 18.20: Francoski operni spevi (plošče). — 18.40: Francoščina (g. dr. Stane Leben). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zanimivosti. — 20: Prenos koncerta Adamičevih orkestralnih skladb iz Filharmonije. Izvaja veliki simfonični orkester, dirigent Drago Mario Šijanec. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.30: Angleške plošče: Reaves: Butterflies in the Rain, Wayne: Ragamuffin in Romeo Strauss: My Hear (Chocolate Soldier), Bratton: Teddy Bears Picnic. — Konec ob 23.

POTOLAŽENA ŽENA

— Kaj pa čitaš?

— Zgodovino Napoleona.

— Ali si že prišla do poglavja, ko so ga odpeljali na otok Sv. Helene?

— Še ne, toda prosim te, ne pripoveduj mi ničesar. Kadar čitam kaj napeta, nočem vedeti v naprej, kaj se je zgodilo.

Georges Ohnet: 37

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

Obrnil se je in zagledal na pragu svojo ženo. Lahno je zardel in vstal. Menda še noben mož ni bil zasačen pri tžjem moralnem grehu, kakor on. V svojem srcu je bil pravkar sam s svojo sokrivko, ko je vstopila njegova žena.

— Kaj delate tu, Armand? Ali ste spali? — je vprašala komtesa vznemirjeno. — Pa vendar niste bolni?

— Ne, hvala vam, — je odgovoril, — vrnil sem se samo malo prej, kakor ponavadi in čital sem... Kaj je pa z vami, draga moja? Se vam je kaj pripetilo? Videti ste tako razburjena. Vaš obraz je ves izpremenjen.

Mina se je otožno nasmehnila in odgovorila:

— Res sem razburjena in moje razburjneje traja že dolgo. Če bi me bili malo pozorneje pogledali, bi morali to takoj opaziti.

Stopil je k nji in jo začudeno pogledal. Prvič, odkar sta bila poročena, je govorila tako z njim.

— O, Mina, očitki?

Prebledela je in solze so ji stopile v oči.

— Bodite iskren, Armand, in povejte mi, ali tega ne zaslužite?

Grofu se je skrčilo srce. Slutil je, da je njegova tajna odkrita. Niti za hip ni mogel prenašati negotovosti in dejal je pogumno:

— Vaših besed sem se ustrašil. Za kaj pa gre?

Poskusila je pomiriti se in zroč možu naravnost v oči je vprašala:

— Zakaj mi vseh šest mesecev niste niti z besedico omenili gospodične Andrimontove?

Armand je bil pripravljen na to vprašanje. Čutil je že, kako se bliža. Vendar je pa zadrhtel, ko je zaslišal Luciino ime iz Mininih ust. Mrzel pot mu je oblil čelo in kar sapo mu je zaprlo. Toda njegov obraz se ni prav nič izpremenil. Napeti je moral vse sile, da se je premagal, misleč na to, da bo izročen na milost in nemilost svoji ženi, če odkrije svoje srce. Zato je brezbrižno zamahnil z roko in se prisiljeno nasmehnil.

— Ah, — je dejal smeje, — za gospodično Andrimontovo gre?

— Da, njo imam v mislih, — je pritrdila komtesa. — Zakaj ta skrivnostna intimnost med njo in vami?

— Saj ni tako skrivnostna, če ste tako dobro poučeni o nji, — je pripomnil Armand.

— Čisto slučajno.

— To je čudno naključje, — je menil grof trpko.

— Nikakor ne, — je odgovorila Mina. — Če bi ne bili tako pozabljivi, če bi ne bili vrgli v svoji sobi na tla brzojavke, bi tega naključja sploh ne bilo.

— In vi ste to brzojavko prečitali?

— Da, prečitala sem jo. Priznati pač moram, da sploh nimam toliko potrpežljivosti in hladnokrvnosti, da bi mogla držati v rokah papir, poln važnih odkritij in ga vreči proč, ne da bi prebrala, kaj je na njem. Da, čitala sem to brzojavko in sreča moja, da sem imela priliko prečitati jo.

Mina se je razvnela v vsem svojem tako dolgo zadrževanem ogorčenju. Njen glas je postal grozeč, oči so ji žarele in globoko dihanje je pričalo, kako silno je razburjena.

— Kako naj vam pojasnim svoje bolestno presenečenje? — je nadaljevala. — Saj vendar veste, kako nujno in zaupno je bila pisana ta brzojavka. Gotovo se spominjate, da jo je podpisala ženska roka. Zamislite se v moj položaj, Armand. Kaj bi si mislili vi v takem primeru? Ali bi ne bili zahtevali pojasnila takoj z dokazom v roki? Ali bi tudi vi pokazali toliko prizanesljivosti in uvidevnosti kakor jaz?

Komtesine besede so zadele Armanda v živo. Postal je prav tako leden, kakor je bila ona razburjena. Ne da bi trenil z očmi, je prenesel ves ta izbruh ljubosumnosti in videč svojo ženo na koncu njenih razlogov in očitkov je dejal povsem mirno:

— Toda, draga moja, to je vendar izbruh ljubosumnosti, kar sem doživel zdajle.

Po teh besedah se je Mina vsa izpremenila. Upala je, da bodo njene besede Armanda ganile in potrle, da se bo z vso vnemo zagovarjal in jo prepričeval, da se moti. O, kako blagodejno bi ji bilo njegovo ogorčenje! Toda Armand je ostal zakrknjen, posmehljivo ji je odgovarjal... Nobena njegova beseda ni prihajala od srca. Njen sum se je še bolj utrdil. Otožno je pogledala svojega moža in odgovorila:

— Izbruh ljubosumnosti? Ne! Zahtevam od vas samo pojasnilo!

— Čemu pa? Zdi se mi, da ste o vsem dobro poučeni.

— Sem in sicer bolje, nego si morete misliti — je odgovorila hladno. Armandove besede so jo bile bolestno zadele. — Danes sem videla gospodično Andrimontovo.

Po teh besedah je pa izgubil ravnotežje Armand. Tega odkritja namreč ni pričakoval. Razorožilo ga je. Kaj se je moglo odigrati med tema dvema ženama? Kaj sta si povedali? Kaj je vedela Mina in česa ni vedela? In kaj je zaupala Lucii? Za hip si je mislil mlado dekle pod poraznim vtisom vesti, da je oženjen. Vsa ta stvar se mu je zdela mešanica krutosti in smešnosti. Zdelo se mu je, da bi mogel veljati za strahopetca in obenem za komedijanta.

— Kako ste pa zvedeli za njeno ime in stanovanje? — je vprašal.

— Kaj enostavno. Sledila sem vam.

— Kdaj pa?

— Včeraj.

Vrejuje Josip Zupančič — Za »Narodno tiskarno« Fran Jeran — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.